

QUY TRÌNH KỸ THUẬT

NUÔI CÁ KẾT HỢP TRỒNG LÚA

PHẠM HIẾU NHÂN

Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư Quảng Bình

Nhằm nâng cao giá trị thu nhập trên đơn vị diện tích, những vùng ruộng trũng vừa nuôi cá kết hợp trồng lúa đã thực hiện và mang lại hiệu quả kinh tế cao. Thu nhập từ nuôi cá kết hợp trồng lúa gấp 2 lần so với trồng lúa.

Sản xuất cá - lúa tận dụng được mặt nước và thức ăn sẵn có trong ruộng nên chi phí đầu tư thấp, hạn chế một số loại côn trùng, cỏ dại, ốc bươu vàng gây hại cho cây lúa, hạn chế việc sử dụng thuốc BVTV, bảo vệ môi trường, sinh thái.

Quy trình kỹ thuật nuôi cá kết hợp trồng lúa:

1. Chọn và xây dựng ruộng sản xuất lúa-cá:

Chọn ruộng vùng thấp, chủ động nguồn nước, hạn chế tránh được thiệt hại do lũ lụt gây nên. Diện tích mỗi ruộng khoảng 0,5 - 2,0ha, xung quanh có hệ thống mương làm nơi cho cá ăn, gom cá về khi thu hoạch lúa, sử dụng thuốc BVTV. Diện tích mương chiếm khoảng 15 - 20% tổng diện tích ruộng.

Mương rộng từ 3-5m, sâu hơn mặt ruộng 0,5-0,6m, bờ thừa xung quanh đảm bảo chắc chắn. Trên phần mương trước khi thả cá bón vôi cải tạo 7-15 kg/100m², phân chuồng ủ hoai để gây màu nước từ 10-15 kg/100m².

2. Cá giống và mật độ thả:

Các giống cá đưa vào nuôi phải có thời gian sinh trưởng ngắn, cỡ cá lớn hơn nuôi bình thường trong các ao hồ để tránh được lũ lụt hàng năm như cá chép, rô đồng, diếc, rô phi đơn tính (nhiều địa phương nuôi mè vinh, mè trắng, tôm càng xanh, cá tràu). Nếu ruộng 1 vụ lúa Đông Xuân không bị lũ lụt thì khi lúa gần chín có thể bổ sung thêm cá trắm cỏ. Chú ý không thả cá trắm cỏ vào ruộng lúa khi lúa còn xanh.

Cỡ cá giống 10 - 15cm tùy từng loại cá, tùy theo khả năng đầu tư mà có thể thả nuôi với mật độ 0,5 - 1 con/m².

3. Chăm sóc:

Hiện nay sản xuất lúa - cá chủ yếu trên ruộng 1 vụ lúa Đông Xuân, cá được thả vào mương khi lúa đã bắt đầu đẻ nhánh để cá có thể vào trong ruộng tìm kiếm thức ăn. Những vùng có bờ mương tốt, chắc chắn giai đoạn đầu cá được thả trong mương, khi lúa đẻ nhánh mở cống hoặc trở bờ mương cho cá lên sống trong ruộng lúa.

Cá sử dụng thức ăn sẵn có trong ruộng lúa do quá trình chăm sóc, bón phân cho lúa, nên nếu nuôi mật độ thưa không cần cho cá ăn cá vẫn sống bình thường. Giai đoạn đầu cá còn nhỏ cần bổ sung thức ăn dạng cám, bột cho cá. Nếu nuôi thâm canh thì cần áp dụng quy trình như nuôi cá ao.

Nếu lúa bị sâu bệnh thì rút nước dồn cá xuống mương, tiến hành xử lý sâu bệnh cho lúa. Khoảng sau 10-15 ngày khi thuốc bảo vệ thực vật mất hết hiệu lực, tiếp tục dâng nước cho cá lên sống ở ruộng lúa. Kinh nghiệm cho thấy: các ruộng lúa thả cá thường ít khi phải xử lý phun thuốc trừ sâu mà năng

(Xem tiếp trang 93)

QUY TRÌNH KỸ THUẬT... *(Tiếp theo trang 91)*

suất lúa vẫn cao.

Khi lúa gặt xong tiếp tục dâng cao nước để cá lên ruộng kiếm ăn, giảm mật độ cá sẽ nhanh lớn và tận dụng được mặt nước. Nếu tiếp tục trồng lúa Hè Thu thì tháo cạn nước, dồn cá nhỏ xuống ruộng thu tia cá lớn, khi lúa tốt tiếp tục cho cá lên ruộng.

Những vùng thấp cần bố trí thêm xấp lưới vây quanh bờ ruộng để phòng mưa, lụt bất thường tràn mất cá.

4. Thu hoạch:

Ở những nơi ruộng lúa nương vườn cao có đê bờ chắc chắn, có thể áp dụng phương pháp nuôi quanh năm và thu hoạch cuối năm hoặc những thời điểm bán được giá.

Ở những vùng ruộng trũng áp dụng phương pháp nuôi thời vụ, thả cá giống lớn và thu hoạch trước mùa mưa lũ.

P.H.N

Số 5
2011

93